

رقابت انتخاباتی باید در چارچوب شریعت، قانون و اخلاق باشد/ رقابت سیاسی در ایران نظام مند نیست

مهدی مطهر نیا تحلیلگر مسائل سیاسی گفت: دروغ گویی، تهمت زدن، افترا و تحرک در جهت حذف رقیب در انتخابات با هر شکل و صورتی حتی با تمسک ظاهری به ارزش های دینی ...

اخلاق رقابت سیاسی؛

رقابت انتخاباتی باید در چارچوب شریعت، قانون و اخلاق باشد/ رقابت سیاسی در ایران نظام مند نیست
مهدی مطهر نیا تحلیلگر مسائل سیاسی گفت: دروغ گویی، تهمت زدن، افترا و تحرک در جهت حذف رقیب در انتخابات با هر شکل و صورتی حتی با تمسک ظاهری به ارزش های دینی و گرایش های ملی موجب می شود که اساساً ارزشهای دینی و گرایش های ملی، در حوزه اخلاق ابزاری قرار داده و در نهایت ضربه اساسی را دین و ارزشهای دینی و معیارهای قانون بپذیرد. دکتر مهدی مطهر نیا استاد دانشگاه آزاد واحد تهران شمال و کارشناس مسائل سیاسی در مورد اینکه اصول حاکم بر رقابت سیاسی چیست به خبرنگار مهر گفت: رقابت اساساً نوعی کنش و واکنش متقابل را به دنبال دارد. در بررسی کنش ها و واکنش های متقابل همواره باید به دنیای معانی کنشگران و نقش مداوم عمل تفسیر در هر نوع کنش متقابل اجتماعی و سیاسی توجه کرد.

وی افزود: با عنایت به این معنا باید بپذیریم که در دنیای رقابت اساساً کنشگران متفاوت با نگرشهای گوناگون و تفاسیر مختلف حضور دارند، از این منظر اصول گفتمانی ناظر بر رقابت که در آن تفاسیر گوناگونی از کنشگران متفاوت عرضه می شود، اولین اصل در رقابت انتخاباتی و رعایت اخلاق انتخاباتی است. براین باورم گوینده که می گوید و نویسنده که می نویسد از نو در ذهن مخاطب خود جان می پذیرد. لذا مخاطبان رقابت های سیاسی باید تفسیری مثبت از گویش های مختلف مخاطبان را مد نظر قرار دهند تا زمینه رقابت سالم بر مبنای جریانها و برنامه های سیاسی برای رسیدن به اهداف تعریف شده ملی به وجود آید.

این کارشناس مسائل سیاسی ادامه داد: به هر تقدیر باید بپذیریم که دنیای رقابت دنیای بسیار پیچیده ای است و همه این رقابت ها در چارچوب قانون برای تشخیص فرد یا افراد یا جناح یا جریان برتر برای حل مسائل و مشکلات کنونی جامعه ملی است. از این نظر رقابت ها باید در فضای ارائه افکار و اندیشه ها مواضع مختلف را کاملاً باز گذاشته و به این ترتیب از زدن تهمت ها، افتراها و برچسب های سیاسی و انگ های امنیتی به دور باشند. هرگونه تحرکی از سوی گروه های رقیب برای تفسیر صحبت، مواضع و آرای گروه رقیب دیگر در جهت انگ زدن و ایجاد فضای امنیتی موجب می شود که زمینه های رقابت سالم از بین برود.

مطهرنیا عنوان کرد: معیار نخست، شریعت است، در شریعت غیبت و تهمت زدن به عنوان دو رویه و رذیله اخلاقی در سیاست بسیار دیده می شود و این در شریعت اسلام گناهی برتر از گناه اخلاقی رایج در جامعه و بد منطری است که بسیار از آن صحبت می شود لذا کسانی که آغاز به تهمت و افترا و انگ زدن به گروه ها و جناح های سیاسی مختلف به واسطه طرفداری از گروه های سیاسی متفاوت می کنند خود مصداق بد اخلاقی سیاسی خواهند بود. چرا که شریعت این معنا را رد می کند و قوانین شریعت نیز آن را نفی می کند.

مطهرنیا افزود: دومین معیار، معیار قانونی است که در قانون اساسی و همچنین قوانین الحاقی به مواد مندرج در قانون اساسی از نظر تکمیلی وجود دارد بویژه قانون انتخابات و قوانین ناظر بر تبلیغات انتخاباتی، عدم رعایت آنها از سوی هر جناح سیاسی بیانگر بد اخلاقی سیاسی خواهد بود. سوم عرف جامعه و پذیرش افکار عمومی جامعه است. جامعه امروز ما در دهه گذشته شاهد تئوری بگم بگم ها و مسائل عدیده ایی بوده است که بدون مدرک و سند افراد گوناگون تحت اتهامات متفاوت قرار گرفته و هیچ دادگاه ثالثی این اتهامات را مورد بررسی قرار نداده است.

وی یادآورش: امروز جامعه ملی در خواست دارد که هر گونه اتهامی نسبت به هر کس که انجام می پذیرد با سند و مدرک ارائه شود لذا باید به جامعه آموخت که هر گونه صحبتی را بدون ارائه مدارک محکمه پسند و ایجاد فضاهای مسموم پذیرا نباشند تا اخلاق انتخاباتی در این سه دایره مورد توجه قرار بگیرد. رقابت سالم انتخاباتی می تواند ایجاد نشاط و شور کند و رقابت ناسالم انتخابات و فقدان مدیریت رقابت سالم انتخاباتی است که می تواند دلیل اصلی بروز فتنه ها در جامعه باشد و بیش از فتنه گران مدیریت سالم انتخاباتی می تواند فتنه ساز باشد.

استاد دانشگاه آزاد واحد تهران شمال در مورد آسیب های رقابت سیاسی در ایران هم تصریح کرد: باید آسیب شناسی را انحراف از معیارهای اصلی بدانیم در پاسخ پرسش نخست معیارهای اصلی را بیان کردم. آسیب شناسی از نظر علمی انحراف از مسیر اصلی و معیار اصولی موجود در هر اندامواره سالم است. اندامواره سالم رقابت انتخاباتی در چارچوب سه رکن شریعت، قانون و اخلاقیات سیاسی اجتماعی و عرفی شکل می گیرد. عدم رعایت هر کدام از اینها و دور شدن از معیارهای موجود پذیرفته شده در این سه ساحت موجب آسیب رسانی به اخلاق انتخاباتی می شود.

مطهرنیا افزود: دروغ گویی، تهمت زدن، افترا و تحرک در جهت حذف رقیب با هر شکل و صورتی حتی با تمسک ظاهری به ارزش های دینی و گرایش های ملی موجب می شود که اساساً ارزشهای دینی و گرایش های ملی، در حوزه اخلاق ابزاری قرار داده و در نهایت ضربه اساسی را دین و ارزشهای دینی و معیارهای قانون بپذیرد. چرا که در چارچوب تمسک ظاهری به آنها، افراد تحت حذف سیاسی در حوزه رقابت انتخاباتی می شوند. بدین ترتیب جامعه ملی دچار بدرفتاری های سیاسی و انحراف از معیارهای رفتاری خواهد شد.

وی در مورد اینکه در مورد اینکه اگر رقابت سیاسی در ایران را با معدل الگوی حاکم بر کشورهای دیگر مقایسه کنیم چه نقاط ضعف و قوتی در الگوی ایرانی دیده می شود گفت: رقابت در ایران رقابت آزادی است که در چارچوب معیارهای گفتمانی شبه حکومتی و اخلاق اجتماعی به عنوان معیار اساسی تر در حوزه سیاست ایران است اما تفسیرهای متفاوتی که افراد شبه حکومتی از این معیارها بر اساس منافع خود دارند پاد گفتمان حاضر در عرصه انتخابات حاضر شده که بدون در نظر داشتن هزینه های ممکن در ارتباط با تحرکات ضد ارزشی، ضد قانونی و فاقد معیارهای اخلاقی در چارچوب استفاده یا بهتر بگویم سوء استفاده از همان معیار برای اینکه وجود ندارد این آزادی انتخاباتی به ضد خود مبدل می شود و به عبارت دیگر این آزادی انتخاباتی در مسیر سوء استفاده شبه گفتمان های حکومتی موجب می شود که لابی های قدرت خارج از تحرکات سیاسی و رقابت های رسمی سیاسی بیش از حوزه عملیاتی آن تأثیر داشته باشد.

این تحلیلگر و آینده پژوه سیاسی یادآور شد: این نقد جدی حوزه انتخاباتی در ایران است لذا معتقدم آزادی انتخاباتی تا حد قابل قبولی در ایران وجود دارد اما در زمان رقابت انتخاباتی این پاد گفتمان شبه حکومتی و سوء استفاده از تفسیر های متفاوت ارزشی، هنجاری به نفع یک گروه یا جناح سیاسی، زمینه ها را به سود سوء استفاده بیشتر از این آزادی رو به تزاید سیاسی در چارچوب انتخابات به وجود می آورد.

این محقق و نویسنده در مورد اینکه آیا اصول حاکم بر رقابت سیاسی، فقط تا مقطع رأی گیری حاکم است یا باید بعد از آن هم به آن وفادار بود گفت: اساساً انتخابات در سه ساحت یا سه دوره قبل و حین و بعد از انتخابات شکل می گیرد. رعایت اصول اخلاقی در قبل از انتخابات و مدیریت رقابت سالم انتخاباتی از سوی هیئت حاکمه بی تردید می تواند بالاترین تضمین برای رعایت اخلاق انتخاباتی بعد از انتخابات باشد، به گونه ای که اگر در این میان سوء استفاده گرانی هم ظهور پیدا بکنند رعایت این اخلاق انتخاباتی بی تردید در قبل از انتخابات می تواند تضمین کننده برخورد صحیح در بعد از انتخابات را رعایت نکنند. لذا باید بپذیریم که انتخابات سه دوره پیش، حین و بعد از انتخابات دارد که در یک به هم پیوستگی آشکار همدیگر را تکمیل می کنند.

وی در مورد اینکه چرا روند رقابت سیاسی در ایران خیلی نظام مند و قابل پیش بینی نیست هم یادآور شد: ملت ایران ملت پیچیده ای هستند. اساساً انتخابات به اراده ملت و تحرک مسئولین یا بهتر است بگویم خواست مردم و اراده حکومت بستگی دارد. این دو در یک تلاقی آشکار در عرصه انتخابات می توانند همگرا و واگرا و حتی متباین و ضد یکدیگر قرار بگیرند. در چارچوب تحرکات انتخاباتی در ایران به نظر می رسد که اساساً تحرکات موجود در این حوزه پیچیده است چرا که بازیگران این حوزه نیز بر اساس گرایش های متفاوت سیاسی از روشهای پیچیده انتخاباتی در چارچوب های گفتمان های اسلامی، انقلابی و سیاسی بهره می برد و با مردمی روبرو هستیم که تا پای صندوق رأی هم تا حدود زیادی نمی توان تحرک آنها و رأی آنها را پیش بینی کرد.

مطهرنیا تصریح کرد: بعضی از کشورها مثل ایران و آمریکا این پیچیدگی رأی گیری در آنها وجود دارد و این پیچیدگی در رفتار مردم تا حدود زیادی پیش بینی وقایع را مشکل می کند، اما آنچه که مسجل است در حوزه انتخابات پیش بینی آنچه روی خواهد داد باید در چارچوب یک ماتریس علمی و با توجه به مشاهدات دقیق و گزاره های تفسیری مهم از آن مشاهدات دقیق باشد. ملت ایران ملتی است که بیش از آنکه خواب باشد خود را به خواب می زند و آدمی که خود را به خواب می زند به راحتی نمی توان زمان بیداری او را پیش بینی کرد.